**Piatok 13. novembra 2020**

P9_TA(2020)0305

# Investičný plán pre udržateľnú Európu – financovanie zelenej dohody

## Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. novembra 2020 o investičnom pláne pre udržateľnú Európu – financovanie zelenej dohody (2020/2058(INI))

(2021/C 415/04)

*Európsky parlament,*

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. januára 2020 s názvom Investičný plán pre udržateľnú Európu – Investičný plán európskeho ekologického dohovoru (COM(2020)0021),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európsky ekologický dohovor (COM(2019)0640) a na uznesenie Európskeho parlamentu o tejto veci z 15. januára 2020 ([1]),

— so zreteľom na návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec (ďalej len „VFR“) na roky 2021 až 2027, ktorý predložila Komisia 2. mája 2018 (COM(2018)0322), a na zmenený návrh z 28. mája 2020 (COM(2020)0443), spolu so zmeneným návrhom rozhodnutia o systéme vlastných zdrojov Európskej únie z 28. mája 2020 (COM(2020)0445),

— so zreteľom na svoju predbežnú správu zo 14. novembra 2018 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 – pozícia Európskeho parlamentu so zreteľom na dohodu ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 10. októbra 2019 o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 a vlastných zdrojoch: je načase splniť očakávania občanov ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. mája 2020 o novom viacročnom finančnom rámci, vlastných zdrojoch a pláne obnovy ([4]),

— so zreteľom na záverečnú správu a odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre vlastné zdroje z decembra 2016,

— so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie zo 16. septembra 2020 o návrhu rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie ([5]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. mája 2020 s názvom Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie (COM(2020)0456) a na súvisiace legislatívne návrhy,

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 zo 14. marca 2018, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne znižovanie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814, rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1814 zo 6. októbra 2015 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a o zmene smernice 2003/87/ES,

([1]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0005.
([2]) Prijaté texty, P8_TA(2018)0449.
([3]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0032.
([4]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0124.
([5]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0220.

— so zreteľom na svoje uznesenie z 18. decembra 2019 o spravodlivom zdaňovaní v digitalizovanom a globalizovanom hospodárstve: BEPS 2.0 ([6]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2020 o koordinovanom postupe EÚ v boji proti pandémii COVID-19 a jej dôsledkom ([7]),

— so zreteľom na záverečnú správu expertnej skupiny na vysokej úrovni pre udržateľné financovanie z 31. januára 2018,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. marca 2018 s názvom Akčný plán: Financovanie udržateľného rastu (COM(2018)0097),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 29. mája 2018 o udržateľných financiách ([8]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 23. júla 2020 o záveroch z mimoriadneho zasadnutia Európskej rady 17. až 21. júla 2020 ([9]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb,

— so zreteľom na štvrťročné európske hospodárske prognózy Komisie,

— so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC), na Kjótsky protokol k tomuto dohovoru a na Parížsku dohodu,

— so zreteľom na zásady zodpovedného investovania, zásady zodpovedného bankovníctva a zásady udržateľného poistenia, podporované OSN,

— so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv, Medzinárodnú listinu ľudských práv, usmernenia OECD pre nadnárodné podniky, hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, ako aj Deklaráciu Medzinárodnej organizácie práce o základných právach a zásadách pri práci pri práci a osem hlavných dohovorov MOP,

— so zreteľom na štatút Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“),

— so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na spoločné rokovania Výboru pre rozpočet a Výboru pre hospodárske a menové veci podľa článku 58 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre dopravu a cestovný ruch, Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a Výboru pre kultúru a vzdelávanie,

— so zreteľom na správu Výboru pre rozpočet a Výboru pre hospodárske a menové veci (A9-0198/2020),

A. keďže investície potrebné na adaptáciu na zmenu klímy ešte neboli posúdené a zahrnuté do údajov VFR v oblasti klímy;

---

([6]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0102.
([7]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0054.
([8]) Ú. v. EÚ C 76, 9.3.2020, s. 23.
([9]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0206.

**Piatok 13. novembra 2020**

B. keďže cesta ku klimatickej neutralite do roku 2050 zvýši konkurencieschopnosť hospodárstva Únie a povedie k nadbytku udržateľných a vysokokvalitných pracovných miest;

C. keďže v osobitnej správe Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o globálnom oteplení o 1,5 °C sa jasne uvádza, že doteraz prijaté politiky nie sú dostatočné na to, aby zabránili globálnemu otepleniu vyššiemu ako 1,5 °C, strate biodiverzity a narušeniu biogeochemických tokov;

D. keďže v právnom predpise EÚ v oblasti klímy sa pevne stanoví záväzok EÚ dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu vrátane ambicióznych priebežných krokov potrebných na dosiahnutie tohto cieľa;

E. keďže Komisia odhadla výšku investícií, ktoré sú potrebné na úrovni EÚ, aby sa dosiahli aktuálne ciele v oblasti klímy do roku 2030, na 240 miliárd EUR ročne ([10]) plus dodatočné sumy vo výške 130 miliárd EUR ročne na environmentálne ciele, 192 miliárd EUR ročne na sociálnu infraštruktúru a 100 miliárd EUR ročne na širšiu dopravnú infraštruktúru Európy; keďže to celkovo predstavuje potrebu investícií vo výške najmenej 662 miliárd EUR ročne; keďže tieto údaje vychádzajú z klimatického cieľa znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov o 40 %; keďže teraz, keď Európsky parlament schválil ambicióznejšie ciele, je investičná medzera ešte väčšia; keďže na vyriešenie nedostatku investícií je nevyhnutné mobilizovať všetky dostupné finančné prostriedky;

F. keďže v článku 2 ods. 1 Parížskej dohody sa požaduje „zosúladiť finančné toky so smerovaním zameraným na nízke emisie skleníkových plynov a rozvoj odolný voči zmene klímy“;

G. keďže európska zelená dohoda predstavuje novú stratégiu rastu, ktorej cieľom je transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom efektívne využívajúcim zdroje, ktoré v roku 2050 dosiahne nulové čisté emisie skleníkových plynov a v ktorom hospodársky rozvoj nezávisí od využívania zdrojov, čo by malo tiež prispieť k zabezpečeniu strategickej autonómie EÚ;

H. keďže pandémia COVID-19 zdôrazňuje význam investícií do sociálne a environmentálne udržateľného hospodárstva, najmä investícií na podporu špičkového výskumu a vývoja, konkurencieschopného priemyselného sektora, prehlbovania a posilňovania jednotného trhu, silných MSP, zdravotnej starostlivosti, spoľahlivého systému sociálneho zabezpečenia a sociálneho blahobytu;

I. keďže výdavky potrebné na podporu európskych hospodárstiev vyvolávajú otázku, ako sa bude splácať vzniknutý dlh; keďže je dôležité zabrániť tomu, aby sa podobne ako po predchádzajúcej kríze zvýšili nerovnosti;

J. keďže vytvorenie udržateľného hospodárskeho systému má zásadný význam pre rozvoj dlhodobej strategickej autonómie EÚ a zvýšenie odolnosti EÚ;

K. keďže obchodná politika má vplyv na emisie skleníkových plynov;

L. keďže emisie skleníkových plynov z dopravy tvoria 27 % celkových emisií EÚ a sú jediné, ktoré sa stále zvyšujú; keďže doprava musí technologicky neutrálnym spôsobom prispievať k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti znižovania emisií, ktoré sú zamerané na klimatickú neutralitu do roku 2050, pričom treba zabezpečiť, aby doprava zostala cenovo dostupná a konkurencieschopná; keďže znižovanie emisií v odvetví dopravy možno urýchliť tak v prípade infraštruktúry, ako aj vozového parku, a to rozvíjaním a posilňovaním synergií s ostatnými odvetviami, ako je napríklad digitálny sektor alebo energetika;

M. keďže aj daňové výnimky pre odvetvie leteckej a námornej dopravy môžu narušiť hospodársku súťaž medzi priemyselnými odvetviami a podporovať neefektívne a znečisťujúce spôsoby dopravy;

N. keďže článok 2 štatútu ECB stanovuje, že ak sa dosiahne cieľ cenovej stability a nebude spochybnený, musí sa menová politika ECB realizovať so zámerom podporiť ciele EÚ vymedzené v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ), ktorý okrem iných cieľov uvádza ochranu kvality životného prostredia;

([10]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

O. keďže v kontexte preskúmania svojej stratégie menovej politiky ECB posúdi, či a ako môže v rámci svojho mandátu zohľadniť aspekty udržateľnosti, a najmä riziká súvisiace s environmentálnou udržateľnosťou;

P. keďže cieľom aktivácie všeobecnej únikovej doložky je umožniť členským štátom uskutočňovať fiškálnu politiku, ktorá uľahčí vykonávanie všetkých opatrení potrebných na primerané riešenie krízy pri súčasnom rešpektovaní rámca Paktu stability a rastu (PSR) založeného na zásadách; keďže vo všeobecnej únikovej doložke sa stanovuje, že jej uplatňovanie by nemalo ohroziť fiškálnu udržateľnosť;

1. víta investičný plán pre udržateľnú Európu, ktorý má zásadný význam pre zabezpečenie úspechu zelenej dohody a prechodu na udržateľnejšie, konkurencieschopnejšie, obehovejšie a odolnejšie hospodárstvo v súlade s environmentálnymi záväzkami Únie vrátane záväzkov v oblasti klímy vyplývajúcich z Parížskej dohody a právneho predpisu EÚ v oblasti klímy; zdôrazňuje, že plán by mal byť stredobodom koordinovaných a inkluzívnych krokov Únie na budovanie odolnejšieho hospodárstva a spoločnosti po pandémii COVID-19 a mal by podporovať územnú, sociálnu a hospodársku súdržnosť; poukazuje na to, že udržateľnosť musí byť v súlade s aspektmi finančnej stability;

2. víta Plán obnovy pre Európu, ktorý predložila Komisia a ktorého jadrom je Európska zelená dohoda a stratégia digitalizácie; podporuje jeho základný princíp spočívajúci v tom, že verejné investície sa budú realizovať v súlade so zásadou „nespôsobovať významnú škodu“, a zdôrazňuje, že táto zásada sa vzťahuje na sociálne aj environmentálne ciele; kladie dôraz na to, že národné plány podpory obnovy a odolnosti by mali EÚ nasmerovať ku klimatickej neutralite do roku 2050, ako sa stanovuje v právnom predpise EÚ v oblasti klímy, vrátane priebežných cieľov na rok 2030, a tým zaistiť prechod členských štátov na obehové a klimaticky neutrálne hospodárstvo na základe vedeckých poznatkov a časovo ohraničených cieľov v oblasti klímy;

3. pripomína, že investície v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti musia dodržiavať zásadu „neškodiť“; zdôrazňuje, že investície súvisiace s klímou by mali byť v súlade s taxonómiou EÚ a že národné plány obnovy by mali byť zosúladené s národnými energetickými a klimatickými plánmi (NEKP);

4. domnieva sa, že dosiahnutie spravodlivého prechodu na klimatickú neutralitu je významnou zodpovednosťou EÚ; požaduje vykonávanie vhodných opatrení a politík, aby sa zaistil úspech tejto transformácie, a to so zapojením verejného, súkromného a verejného sektora, regiónov, miest a členských štátov; žiada, aby sa uprednostňovali investície na podporu udržateľného prechodu, digitálnej agendy a európskej suverenity v strategických odvetviach prostredníctvom konzistentnej priemyselnej stratégie; je presvedčený, že pri dosahovaní klimatickej neutrality pomôže digitalizácia verejného a súkromného sektora;

5. zdôrazňuje, že úspech cieľa EÚ spočívajúceho v dosiahnutí klimatickej neutrality a vytvorení obehového hospodárstva do roku 2050 bude okrem iného závisieť od primeraného financovania a koherentného začlenenia udržateľnosti do verejných a súkromných financií; zdôrazňuje skutočnosť, že samotné verejné financovanie nebude stačiť na dosiahnutie uvedených cieľov a prispenie k prechodu; kladie dôraz na to, že budú potrebné ďalšie značné objemy udržateľných verejných a súkromných investícií; vyzýva preto Komisiu, aby pri vypracúvaní investičného plánu pre udržateľnú Európu podnietila verejné a súkromné investície; zdôrazňuje skutočnosť, že ani pri ambicióznom financovaní nebudú dostupné prostriedky neobmedzené; považuje za nevyhnutné, aby investičný plán pre udržateľnú Európu zabezpečil a umožnil dodatočné investície so skutočnou pridanou hodnotou, ktoré nebudú vytesňovať trhové financovanie; vyzýva Komisiu, aby vytvorila pevný rámec pre podávanie správ a monitorovanie s cieľom zabezpečiť, aby výdavky mali skutočný vplyv; trvá na tom, že prepojenie medzi výdavkami a príjmami, najmä vytvorením nových vlastných zdrojov, bude mať zásadný význam pre vykonávanie zelenej dohody;

6. konštatuje, že prechod na zelené hospodárstvo bude mať vplyv na všetky odvetvia hospodárstva EÚ, a trvá na tom, že smerovanie ku klimatickej neutralite by malo posilniť konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva a viesť k čistému prebytku udržateľných a vysokokvalitných pracovných miest v Únii; zdôrazňuje skutočnosť, že zelená transformácia by mala byť inkluzívna a mala by byť v súlade so zásadami hospodárskej, sociálnej a environmentálnej udržateľnosti; domnieva sa, že investičný plán pre udržateľnú Európu by nemal nikoho opomenúť a mal by sa v prípade potreby zamerať na znižovanie rozdielov medzi členskými štátmi a regiónmi, pokiaľ ide o dosiahnutie cieľov v oblasti klimatickej neutrality; pripomína, že pri udržateľnej energetickej transformácii má mimoriadny význam zachovávanie a vytváranie pracovných miest, ako aj ďalšia odborná príprava a rekvalifikácia;

7. zdôrazňuje tiež, že ak má byť Európska zelená dohoda úspešná, musia európski producenti udržateľných výrobkov a služieb vidieť jej výhody;

**Piatok 13. novembra 2020**

8. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili primerané financovanie investičného plánu pre udržateľnú Európu s cieľom zaistiť, že budúce programy, ako napríklad stratégia pre vlnu obnovy, budú mať dostatočný vplyv na každú budovu v EÚ, budú prijateľné pre všetkých občanov Únie a budú mať ich podporu;

9. kladie si otázku, či investičný plán pre udržateľnú Európu vo svojej súčasnej podobe umožní mobilizovať do roku 2030 jeden bilión EUR, a to vzhľadom na negatívny hospodársky výhľad v dôsledku pandémie COVID-19; žiada Komisiu, aby zabezpečila úplnú transparentnosť v otázkach financovania, ako je optimistický pákový efekt, potenciálne dvojité započítavanie niektorých investícií alebo nejasnosti v súvislosti s extrapoláciami niektorých súm; okrem toho si kladie otázku, ako by nový VFR navrhnutý Komisiou a odsúhlasený v záveroch Európskej rady umožnil dosiahnutie cieľov investičného plánu pre udržateľnú Európu; vyjadruje znepokojenie nad tým, že predsunutím financovania programov EÚ by na konci nasledujúceho obdobia VFR mohol vzniknúť nedostatok zelených investícií; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby predložili plány, v ktorých vysvetlia, ako preklenú značnú medzeru v investovaní prostredníctvom súkromných aj verejných investícií vrátane posúdenia nového hospodárskeho výhľadu vyplývajúceho zo súčasnej krízy a očakávaných väčších ambícií, čo sa týka cieľov v oblasti klímy, energetiky a životného prostredia do roku 2030; zdôrazňuje skutočnosť, že investičný plán pre udržateľnú Európu je dlhodobým cieľom EÚ a v budúcnosti ho nemožno oslabiť nižšími VFR, v ktorých by sa vyčlenila veľká časť finančných prostriedkov na splácanie dlhodobého dlhu;

10. konštatuje, že Komisia v oznámení o investičnom pláne pre udržateľnú Európu zo 14. januára 2020 odhadla investičné potreby na úrovni EÚ, pokiaľ ide o dosiahnutie súčasných cieľov v oblasti klímy do roku 2030, na najmenej 662 miliárd EUR ročne; vyzýva Komisiu, aby tieto nové údaje premietla do revidovanej štruktúry investičného plánu pre udržateľnú Európu;

11. vyzýva Komisiu, aby zverejnila vystavenie všetkých prostriedkov VFR a nástroja Next Generation EU rôznym cieľom a kategóriám taxonómie EÚ;

12. želá si, aby sa zabezpečilo, že finančné prostriedky z investičného plánu pre udržateľnú Európu na úrovni EÚ a na vnútroštátnej a regionálnej úrovni budú vynakladané na politiky a programy s najvyšším potenciálom prispieť k boju proti zmene klímy a k ďalším environmentálnym cieľom vrátane prechodu podnikov EÚ, najmä MSP, ku konkurencieschopnejšej Únii a k vytváraniu pracovných miest pri súčasnom prispôsobení sa rôznym národným, regionálnym a miestnym potrebám; očakáva, že Komisia pred začiatkom budúceho VFR uverejní rámec na sledovanie výdavkov v oblasti klímy a biodiverzity a ďalších udržateľných výdavkov, ktorý bude prípadne využívať kritériá stanovené v nariadení o taxonómii; žiada, aby tento rámec zahŕňal okrem iného metodiku monitorovania spolu s príslušnými nápravnými opatreniami a mechanizmus overovania a sledovania udržateľnosti na určenie škodlivých vplyvov v súlade so zásadou „nespôsobovať významnú škodu“ a so záväzkami vyplývajúcimi z Parížskej dohody;

13. zdôrazňuje, že úspech investičného plánu pre udržateľnú Európu závisí od primeranej úrovne verejného a súkromného financovania a od súdržnosti politík EÚ; kladie preto dôraz na potrebu harmonizovaných ukazovateľov udržateľnosti a metodiky merania vplyvu; trvá na tom, že s ohľadom na investičný plán pre udržateľnú Európu by sa mali iniciovať posúdenia vplyvu v súvislosti s inými právnymi predpismi, či už sú v legislatívnej fáze, alebo boli prijaté, s cieľom posúdiť zlučiteľnosť existujúcich právnych predpisov EÚ s cieľmi EÚ v oblasti životného prostredia;

14. zdôrazňuje, že jedným z cieľov investičného plánu pre udržateľnú Európu by malo byť zabezpečenie posunu z neudržateľných na udržateľné hospodárske činnosti;

15. domnieva sa, že verejné a súkromné financie by mali brať ohľad na nariadenie o taxonómii a dodržiavať zásadu „nespôsobovať významnú škodu“, aby sa zabezpečilo, že politiky a financovanie EÚ vrátane rozpočtu EÚ, programov financovaných prostredníctvom nástroja Next Generation EU (ďalej len „NGEU“), európskeho semestra a financovania Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) neprispievajú k projektom a činnostiam, ktoré by výrazne poškodzovali sociálne alebo environmentálne ciele, neoslabujú hospodársku konkurencieschopnosť a nespôsobujú straty pracovných miest; zdôrazňuje, že verejné rozpočty a verejné banky nebudú samy schopné vyriešiť nedostatok investícií; pripomína, že desať veľkých európskych bánk stále investuje viac ako 100 miliárd EUR ročne do fosílnych palív; pripomína, že podľa nariadenia o taxonómii musí Komisia do konca roka 2020 prijať delegovaný akt obsahujúci technické kritériá kontroly činností, ktoré podstatne prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu;

16. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že nový VFR nebude podporovať činnosti vedúce k zakonzervovaniu aktív, ktoré sú vzhľadom na ich životnosť škodlivé pre klimatické a environmentálne ciele Únie, ani do nich investovať;

17. vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť rozšíriť používanie taxonómie EÚ na sledovanie výdavkov v oblasti klímy a životného prostredia v rámci celého verejného financovania EÚ vrátane nového VFR, Programu InvestEU, nástroja Next Generation EU, Nástroja na podporu platobnej schopnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a prostriedkov Európskej investičnej banky (EIB);

18. vyzýva na zavedenie zásady „nespôsobovať významnú škodu" do praxe v príslušných nariadeniach EÚ o financovaní, napríklad prostredníctvom overovania z hľadiska klimatickej, environmentálnej a sociálnej udržateľnosti; pripomína, že prísne investičné pravidlá by sa nemali zavádzať bez predchádzajúcej konzultácie s miestnymi a regionálnymi verejnými orgánmi, hospodárskymi odvetviami a MSP;

19. vyzýva Komisiu, aby v súlade s článkom 26 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2020/852 a podľa odporúčania Európskej centrálnej banky a siete centrálnych bánk a regulačných orgánov pre ekologizáciu finančného systému (NFGS) posúdila a identifikovala činnosti, ktoré výrazne narúšajú environmentálnu udržateľnosť;

20. vyzýva na realistické postupné ukončenie verejných a súkromných investícií do znečisťujúcich a škodlivých hospodárskych činností, pre ktoré existujú ekonomicky uskutočniteľné alternatívy, a to pri plnom rešpektovaní práv členských štátov na výber energetického mixu, s cieľom zaviesť systém energie z obnoviteľných zdrojov a energetickú sieť, ktorá bude v súlade s Parížskou dohodou; zdôrazňuje naliehavú potrebu nájsť takéto alternatívy prostredníctvom rozsiahlych investícií do technologických inovácií a energetickej efektívnosti; trvá na tom, že činnosti financované z investičného plánu pre udržateľnú Európu nesmú prispievať k ďalším sociálnym nerovnostiam a prehlbovaniu hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi východom a západom EÚ; v tejto súvislosti pripomína, že v rokoch 2014 až 2016 vynaložilo 11 krajín a Európska únia 112 miliárd EUR ročne na dotácie na fosílne palivá; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali stratégie na postupné zrušenie všetkých dotácií škodlivých pre životné prostredie s cieľom zlepšiť konzistentnosť a dôveryhodnosť EÚ pri ochrane biodiverzity a prírodných ekosystémov a podporiť prechod na systémy čistej energie a klimaticky neutrálne a obehové hospodárstvo;

21. domnieva sa, že pri prechode na klimatickú neutralitu by sa mali zachovať rovnaké podmienky pre spoločnosti z EÚ a ich konkurencieschopnosť, najmä v prípade nekalej súťaže z tretích krajín; je presvedčený, že investičný plán pre udržateľnú Európu by mal v záujme dosiahnutia svojich cieľov prispieť aj k udržateľnej európskej výrobe a znížiť globálne emisie prostredníctvom obchodnej politiky; žiada, aby obchodné dohody nezaručovali ochranu investorov na úkor environmentálnych, sociálnych alebo zdravotných noriem; zdôrazňuje, že je dôležité začleniť do obchodných dohôd medzi EÚ a tretími krajinami vynútiteľné klimatické a iné environmentálne normy, a to aj s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre európske spoločnosti; žiada, aby sa zabezpečilo, že tretie krajiny sa budú môcť zúčastňovať na cezhraničných projektoch, ktoré prispievajú k cieľom Parížskej dohody;

22. zdôrazňuje, že Erasmus+, Európsky zbor solidarity a Kreatívna Európa, ako hlavné vzdelávacie, dobrovoľnícke a kultúrne programy EÚ, predstavujú zásadný nástroj globálnej reakcie na zmenu klímy a zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore vzdelávania v oblasti zručností potrebných na zelenú transformáciu, pri zvyšovaní povedomia o otázkach životného prostredia a zmeny klímy, najmä medzi mladými ľuďmi, ktorí sa dobrovoľne podieľajú na ochrane životného prostredia, a pri vypracúvaní kreatívnych, inkluzívnych a dostupných riešení umožňujúcich čeliť environmentálnym výzvam; kladie dôraz na to, že tieto programy prispievajú k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti udržateľného rozvoja; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam poľnohospodárskych stáží podporovaných programom Erasmus+;

***Rozpočet EÚ: zameranie, aktivácia a podpora finančných zdrojov***

23. zdôrazňuje ústrednú úlohu rozpočtu EÚ pri realizácii investičného plánu pre udržateľnú Európu; znovu opakuje svoj dlhodobý postoj, že nové iniciatívy by mali vždy podliehať posúdeniu a overeniu udržateľnosti, mali by byť financované z dodatočných prostriedkov a nemali by negatívne ovplyvňovať iné politiky; podčiarkuje význam dlhodobých politík EÚ, ako je súdržnosť alebo poľnohospodárstvo, spolu s ďalšími kľúčovými oblasťami politiky, ako je výskum, inovácie alebo adaptácia na zmenu klímy a jej zmierňovanie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby splnili svoje politické záväzky a zabezpečili pre Úniu VFR, ktorý bude orientovaný na budúcnosť a bude schopný reagovať na očakávania občanov;

**Piatok 13. novembra 2020**

24. kladie dôraz na význam udržateľných súkromných investícií a na ich úlohu pri dosahovaní cieľov investičného plánu pre udržateľnú Európu a domnieva sa, že je potrebné uľahčiť súkromné financovanie; okrem toho zdôrazňuje, že by sa mala posilniť technická podpora prostredníctvom inkubátorov na miestnej a vnútroštátnej úrovni a projektových škôlok spájajúcich poskytovateľov finančných prostriedkov a realizátorov projektov;

25. víta skutočnosť, že Európska rada prijala Nástroj Európskej únie na obnovu ako núdzový nástroj na podporu investícií a reforiem; vyjadruje však poľutovanie nad návrhom výrazne obmedziť navýšenia prostriedkov na viaceré programy EÚ a v prípade iných programov ich úplne zrušiť; domnieva sa, že navrhované škrty v programoch na podporu prechodu regiónov závislých od uhlíka sú v rozpore s agendou zelenej dohody EÚ a v konečnom dôsledku ovplyvnia aj financovanie investičného plánu pre udržateľnú Európu;

26. zdôrazňuje skutočnosť, že na splnenie záväzkov vyplývajúcich z Parížskej dohody by sa príspevok EÚ k cieľom v oblasti klímy mal opierať o ambiciózny podiel výdavkov v rozpočte EÚ súvisiacich s klímou a biodiverzitou; zameriava sa preto na čo najrýchlejšie dosiahnutie právne záväzného cieľa výdavkov vo výške 30 % na začleňovanie problematiky zmeny klímy a 10 % na biodiverzitu; kladie dôraz na to, že cieľ v oblasti výdavkov na klímu by sa mal vzťahovať na VFR ako celok; zdôrazňuje skutočnosť, že cieľ v oblasti klímy vo výške 37 % by sa mal vzťahovať aj na výdavky nástroja NGEU; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vytvorila zmysluplný a transparentný rámec na sledovanie a monitorovanie výdavkov súvisiacich s klímou v rozpočte EÚ; zdôrazňuje, že na to, aby rozpočet EÚ mohol v budúcnosti dosiahnuť vyššiu úroveň financovania opatrení v oblasti klímy, sú mimoriadne dôležité nové vlastné zdroje;

27. víta návrh na doplnenie Fondu na spravodlivú transformáciu (ďalej len „FST“) prostredníctvom dodatočných finančných prostriedkov z nástroja NGEU, vyjadruje však poľutovanie nad návrhom Rady obmedziť tieto navýšenia a zdôrazňuje, že bude potrebná ďalšia podpora na zabezpečenie toho, aby pracovníci, ktorých transformácia priamo a nepriamo postihne, dostali primeranú pomoc; opakuje, že zdroje z FST môžu byť doplnkom k zdrojom dostupným v rámci politiky súdržnosti, a poukazuje na to, že nový návrh by nemal byť na úkor politiky súdržnosti tým, že zavedie povinné prevody z vnútroštátnych balíkov členských štátov, a nemal by viesť k narušeniu hospodárskej súťaže;

28. domnieva sa, že zásada spravodlivej transformácie by sa mala uplatňovať v rámci celej zelenej dohody a že FST by sa mal zamerať najmä na regióny, ktoré sú najviac závislé od fosílnych palív; zdôrazňuje, že financované projekty musia byť environmentálne, sociálne a ekonomicky udržateľné a z dlhodobého hľadiska životaschopné; požaduje preto komplexnú stratégiu EÚ na rozvoj a modernizáciu regiónov, ktoré využívajú FST;

29. zdôrazňuje, že do vypracúvania plánov spravodlivej transformácie by mali byť zapojené všetky príslušné zainteresované strany; je presvedčený, že plány spravodlivej transformácie by mali zohľadňovať rôzne východiskové body členských štátov a regiónov pri prechode na klimatickú neutralitu; poznamenáva, že kritériá oprávnenosti financovania by mali byť jasnejšie; domnieva sa, že programy financované z FST by sa tiež mali posudzovať pomocou metodík sledovania klímy, účtovania prírodného kapitálu a životného cyklu;

30. víta ďalšie dva piliere Mechanizmu spravodlivej transformácie, konkrétne osobitnú schému v rámci Programu InvestEU a úverový nástroj pre verejný sektor, ktoré spolu s FST vytvoria nové hospodárske príležitosti, prispejú k zmierneniu sociálno-hospodárskych dôsledkov prechodu ku klimatickej neutralite a k zavedeniu obehového hospodárstva v EÚ v najzraniteľnejších regiónoch a mestách s vysokými emisiami uhlíka a pomôžu pri riešení výziev týkajúcich sa cenovej dostupnosti energie, ktorým čelia občania počas transformačného procesu; domnieva sa, že na to, aby boli tieto piliere úspešné, je nevyhnutné zabezpečiť pre členské štáty, regióny a mestá dostatočnú technickú pomoc;

31. zdôrazňuje, že sociálne spravodlivá transformácia nebude možná bez rozsiahleho zapojenia metropolitných oblastí; preto sa domnieva, že zdroje z druhého a tretieho piliera Mechanizmu spravodlivej transformácie by mali byť pre mestá ľahko dostupné, aby bolo možné vytvoriť rozsiahly finančný mechanizmus na pomoc v úsilí v oblasti klímy a v sociálnej oblasti na úrovni miest; poukazuje na to, že to môže zahŕňať priamo dostupné finančné prostriedky okrem iného na politiky bývania, renováciu budov, programy modernizácie a izolácie, projekty verejnej dopravy, zlepšenie zelenej infraštruktúry miest, zavedenie nástrojov obehového hospodárstva alebo projekty v oblasti udržateľného hospodárenia s vodou;

32. víta úlohu Programu InvestEU pri vykonávaní a fungovaní investičného plánu pre udržateľnú Európu a domnieva sa, že by mal mať kľúčovú úlohu pri ekologickej, spravodlivej a odolnej obnove Únie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že navrhované financovanie Programu InvestEU, tak prostredníctvom VFR, ako aj nástroja NGEU, sa v porovnaní s najnovším návrhom Komisie výrazne znížilo; víta návrh na vytvorenie Nástroja pre strategické investície, najmä pridanie piateho segmentu, a to segmentu európskych investícií, v rámci Programu InvestEU na účely podpory udržateľných investícií do kľúčových technológií a hodnotových reťazcov; zdôrazňuje, že projekty financované v rámci Programu InvestEU by mali byť v súlade so záväzkami Únie v oblasti klímy a životného prostredia do roku 2030;

33. zdôrazňuje skutočnosť, že revidovaný návrh Komisie už zahŕňa predbežnú dohodu o Programe InvestEU, ktorú Európsky parlament a Rada dosiahli v máji 2019; pripomína, že táto dohoda okrem privilegovaného postavenia pre skupinu EIB zabezpečuje dôležitú úlohu aj pre ďalších implementujúcich partnerov, ako sú národné podporné banky alebo iné medzinárodné finančné inštitúcie; navyše pripomína, že InvestEU je nástroj založený na dopyte a z tohto dôvodu by sa malo zabrániť nadmernej odvetvovej alebo geografickej koncentrácii; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť dostupnosť primeranej technickej pomoci v teréne, aby sa projekty financovali tam, kde sú najviac potrebné, a spôsobom, ktorý zabezpečí skutočnú doplnkovosť; v tejto súvislosti zdôrazňuje zásadný prínos poradenského centra, ktorému musia byť pridelené primerané finančné prostriedky;

34. opätovne potvrdzuje zodpovednosť EÚ ako svetového lídra v boji proti zmene klímy za podnecovanie ostatných medzinárodných partnerov k uplatňovaniu podobného prístupu; domnieva sa, že zdroje, ktoré sa z rozpočtu EÚ poskytujú tretím krajinám, by sa nemali vynakladať spôsobom, ktorý by bol v rozpore s cieľmi zelenej dohody, a mali by sa zameriavať na uľahčenie plnenia jej cieľov, a to s ohľadom na odlišnú úroveň rozvoja jednotlivých krajín a ich rozdielne investičné potreby; domnieva sa, že pandémia ukázala, že opatrenia na ochranu životného prostredia a biodiverzity mimo Únie sú neoddeliteľne späté so zdravím v Únii a že takéto opatrenia sú nákladovo efektívne v porovnaní s dôsledkami pandémie;

35. konštatuje, že inovačný fond a modernizačný fond by mali významne prispieť k udržateľnému prechodu na nulové čisté emisie skleníkových plynov do roku 2020, a víta najmä skutočnosť, že modernizačný fond je určený na podporu investícií na zlepšenie energetickej účinnosti v 10 nízkopríjmových členských štátoch, a preto je dôležitým nástrojom na zabezpečenie spravodlivej transformácie; zdôrazňuje však potrebu sprísnenej kontroly fondu, pretože investície do činností, ktoré významne poškodzujú sociálne a environmentálne ciele, by v rámci modernizačného fondu nemali byť oprávnené;

36. považuje za nutné zabrániť akémukoľvek prekrývaniu so súvisiacimi činnosťami financovanými z rozpočtu Únie a domnieva sa, že existencia týchto fondov mimo rozpočtu Únie by mohla byť na úkor rozpočtového dohľadu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby riadne informovala rozpočtový orgán o vykonávaní fondov;

37. víta zámer Komisie preskúmať modernizačný fond aj inovačný fond v rámci revízie systému obchodovania s emisiami (ďalej len „ETS“); opakuje svoju dlhodobú požiadavku klasifikovať významnú časť príjmov z ETS ako vlastné zdroje;

38. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú spoločná poľnohospodárska politika (ďalej len „SPP“) a spoločná rybárska politika budú musieť zohrávať pri dosahovaní cieľov investičného plánu pre udržateľnú Európu; konštatuje, že pri smerovaní odvetví poľnohospodárstva a rybárstva EÚ k udržateľnejšiemu riadeniu prírodných zdrojov a ochrane biodiverzity by SPP mala zachovať svoje ciele, ktorými sú podpora poskytovania vysokokvalitných dodávok potravín, zaručenie potravinovej sebestačnosti Európanov, prispievanie k stabilným a prijateľným príjmom pre poľnohospodárov a rybárov a prispievanie k udržateľnému rozvoju vidieckych oblastí; kladie dôraz na to, že je potrebné zabezpečiť, aby SPP prispievala k cieľom EÚ v oblasti klímy a udržateľnosti, ako sa zdôrazňuje v správe Európskeho dvora audítorov zo 7. novembra 2018;

39. zdôrazňuje, že je dôležité uľahčiť prístup k verejnému a súkromnému financovaniu s cieľom podporiť zvýšené ekologické investície, rozvoj nástrojov digitalizácie a prístup k nim, modernizáciu a inovácie, ktoré odvetviu poľnohospodárstva a rybárstva a vidieckym oblastiam umožnia čeliť výzvam a využiť príležitosti, pokiaľ ide o realizáciu cieľov a ambícií v rámci zelenej dohody;

**Piatok 13. novembra 2020**

40. zdôrazňuje, že politika súdržnosti ako hlavná investičná politika EÚ bude zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore prechodu ku klimatickej neutralite; poukazuje na skutočnosť, že po pandémii COVID-19 bude politika súdržnosti jedným z rozhodujúcich nástrojov udržateľnej hospodárskej obnovy a mala by si zachovať svoju dlhodobú úlohu spočívajúcu v prispievaní k podpore sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti, ako je stanovené v zmluvách EÚ; trvá na tom, že politika súdržnosti by sa mala posilniť, aby mohla plniť svoje hlavné ciele a prispieť k úspechu Európskej zelenej dohody;

41. podporuje inovatívny prístup Komisie vyjadrený v jej vyhlásení, že rozpočet EÚ prispeje k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy a životného prostredia aj prostredníctvom svojej príjmovej strany; pripomína pozíciu Európskeho parlamentu v prospech zavedenia nových vlastných zdrojov, ktoré môžu vytvoriť pridanú hodnotu a zásadne podporiť Európsku zelenú dohodu;

42. potvrdzuje svoju predchádzajúcu pozíciu, čo sa týka zoznamu prípadných možností nových vlastných zdrojov, ktoré uvádza vo svojej predbežnej správe o VFR a ktoré by mali zodpovedať základným cieľom EÚ vrátane boja proti zmene klímy a ochrany životného prostredia; žiada preto, aby sa bez vytvorenia dodatočnej záťaže pre občanov zaviedli nové vlastné zdroje, ktoré by mohli zahŕňať napríklad zdroje, v prípade ktorých Komisia v roku 2018 poskytla údaje na základe:

i) príjmov z aukcií v rámci ETS, ktoré by mohli dosiahnuť 3 až 10 miliárd EUR ročne,

ii) poplatku z nerecyklovaného odpadu z plastových obalov, ktorý by mohol predstavovať 3 až 10 miliárd EUR ročne,

iii) budúceho mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach, ktorý by mohol priniesť 5 až 14 miliárd EUR ročne,

iv) spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb, ktorý by mohol priniesť viac ako 12 miliárd EUR ročne,

v) dane pre veľké digitálne spoločnosti, ktorá by mohla priniesť 750 miliónov až 1,3 miliardy EUR ročne, a

vi) dane z finančných transakcií, ktorá by na základe pôvodného návrhu Komisie z roku 2012 a pri zohľadnení brexitu a hospodárskeho rastu mohla priniesť až 57 miliárd EUR ročne v závislosti od rozsahu dane;

v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu adresovanú všetkým členským štátom, aby sa pripojili k rámcu posilnenej spolupráce v oblasti dane z finančných transakcií; žiada Komisiu, aby čo najskôr poskytla podrobné údaje o vlastných zdrojoch, ktoré predstavila vo svojom oznámení z 27. mája 2020 o pláne obnovy, vrátane poplatku založeného na činnosti veľkých podnikov a možného rozšírenia ETS na námorný a letecký sektor;

43. trvá na tom, že od roku 2021 by sa do rozpočtu EÚ mal zahrnúť súbor nových vlastných zdrojov, pričom by sa mal stanoviť aj právne záväzný harmonogram, čo sa týka navrhnutia a zavedenia nových vlastných zdrojov v priebehu nasledujúceho VFR; žiada, aby výnosy z nových vlastných zdrojov boli dostatočné na pokrytie minimálne povinností splácania v rámci nástroja na obnovu; očakáva, že všetky príjmy nad túto úroveň budú plynúť do rozpočtu EÚ, aby sa okrem iného preklenula medzera vo financovaní v rámci zelenej dohody, a to bez toho, aby bola dotknutá zásada všeobecnosti;

44. zdôrazňuje skutočnosť, že na vytvorenie spoľahlivého súboru skutočných nových vlastných zdrojov budú nevyhnutné oba druhy príjmov – environmentálne aj neenvironmentálne –, pretože príjem z environmentálnych výnosov by sa mohol v priebehu času úmerne znižovať s postupom EÚ ku klimatickej neutralite;

***Finančné inštitúcie – umožnenie vykonávania zelenej dohody***

45. víta rozhodnutie EIB zrevidovať svoju úverovú politiku v oblasti energetiky a stratégiu v oblasti klímy a od roku 2025 vyčleniť 50 % svojich operácií na opatrenia v oblasti klímy a na udržateľnosť životného prostredia v záujme splnenia povinností EÚ vyplývajúcich z Parížskej dohody; vyzýva EIB, aby zrevidovala aj svoju úverovú politiku v oblasti dopravy a zaviazala sa k udržateľnému prechodu na klimatickú neutralitu a obehové hospodárstvo, pričom zohľadní rôzne

energetické mixy členských štátov a osobitnú pozornosť bude venovať odvetviam a regiónom, ktoré sú týmto prechodom najviac postihnuté; žiada najmä, aby sa zaviedli nové politiky v priemyselných odvetviach s vysokými emisiami uhlíka, v ktorých je EIB zaangažovaná, so zámerom podporiť prechod týchto odvetví na účel zosúladenia všetkých nových sektorových úverov s cieľom spočívajúcim v dosiahnutí klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050; oceňuje záväzok EIB ukončiť financovanie projektov v oblasti energie z fosílnych palív do roku 2021; požaduje prijatie a uverejnenie overiteľných plánov transformácie na dosiahnutie cieľov klimatickej neutrality;

46. zdôrazňuje, že reakcia EIB na pandémiu COVID-19 by mala byť v súlade s cieľmi investičného plánu pre udržateľnú Európu; konštatuje však, že nie všetky financované projekty môžu prispieť k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy, a trvá na tom, že by to nemalo brániť ich financovaniu; zastáva však názor, že portfólio EIB musí byť v súlade s cieľmi EÚ v oblasti udržateľnosti a so zásadou „nespôsobovať významnú škodu“; vyzýva EIB, aby vypracovala konkrétny plán na dosiahnutie špecifického cieľa 50 % do roku 2025 a aby každoročne zverejňovala podiel svojich aktív, z ktorých sa financujú činnosti, ktoré sa podľa taxonómie EÚ považujú za environmentálne udržateľné; pripomína, že reakcia banky na pandémiu COVID-19 by mala viesť k investíciám vo výške 240 miliárd EUR a bola umožnená v priebehu niekoľkých týždňov;

47. domnieva sa, že pre to, aby EIB zohrávala úspešnú úlohu pri financovaní zelenej dohody, je kľúčový participatívny prístup zdola nahor a že EIB by mala podporovať konkrétne dialógy medzi verejným a súkromným sektorom a zlepšiť koordináciu s rôznymi zainteresovanými subjektmi, ako sú miestne a regionálne orgány a zástupcovia občianskej spoločnosti; ďalej kladie dôraz na nezávislosť EIB, pričom podčiarkuje význam zabezpečenia demokratickej kontroly investícií;

48. pripomína, že EIB je najväčším emitentom zelených dlhopisov na svete, pričom za 11 rokov získala viac ako 23 miliárd EUR; konštatuje, že veľkou výzvou bolo stanoviť spoločné normy na predchádzanie environmentálne klamlivej reklame; víta nové dlhopisy EIB na zvyšovanie povedomia o udržateľnosti, ktoré boli zavedené v roku 2018 a navrhnuté na podporu investícií spojených s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja; poukazuje na to, že je dôležité stanoviť spoločné normy pre tieto nové dlhopisy, aby sa zabezpečilo, že projekty budú transparentné, overiteľné a merateľné; vyzýva EIB, aby pokračovala v tejto činnosti a rozšírila vydávanie zelených dlhopisov a dlhopisov na zvyšovanie povedomia o udržateľnosti, ktoré môžu uľahčiť vykonávanie investičného plánu pre udržateľnú Európu a pomôcť pri rozvoji trhu pre dlhopisy podporujúce sociálnu a environmentálnu udržateľnosť na základe činnosti vykonávanej v rámci akčného plánu EÚ o financovaní udržateľného rastu a taxonómie EÚ;

49. nabáda EIB, aby zohrávala aktívnu úlohu pri podpore projektov prispievajúcich k spravodlivej transformácii, ako je výskum, inovácie a digitalizácia, prístup MSP k financovaniu a sociálne investície a zručnosti;

50. konštatuje, že prezident EIB Werner Hoyer zdôraznil potrebu posilniť kapitálovú základňu EIB, aby mohla pokračovať v ambicióznych projektoch podporujúcich prechod na udržateľné hospodárstvo;

51. uznáva dôležitú úlohu národných podporných bánk a inštitúcií a medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj a Svetovej banky pri financovaní udržateľných projektov, čím prispievajú k dosahovaniu cieľov Parížskej dohody; zdôrazňuje, že vzhľadom na svoje skúsenosti a kapacity na vnútroštátnej a regionálnej úrovni môžu byť národné podporné banky a inštitúcie nápomocné pri maximalizácii vplyvu verejných finančných prostriedkov, a to aj prostredníctvom partnerstiev v rámci Programu InvestEU, čím prispejú k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy; zdôrazňuje skutočnosť, že financovanie MSP je kľúčom k úspešnému vykonávaniu investičného plánu pre udržateľnú Európu;

52. kladie tiež dôraz na to, že národné podporné banky a inštitúcie sú vďaka svojim skúsenostiam, pokiaľ ide o navrhovanie, riadenie a financovanie relatívne malých projektov, odborníkmi na túto oblasť; víta preto ich zapojenie do rôznych aspektov investičného plánu pre udržateľnú Európu ako najvhodnejších subjektov na to, aby nasmerovali investície na európskej úrovni do reálnej ekonomiky a v lokálnom meradle; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť miestnu technickú podporu pre realizátorov projektov a inovácie, a vyzdvihuje úlohu projektových škôlok, ktoré pomáhajú v tom, aby projekty dostatočne dozreli na získanie finančných prostriedkov; vyzýva na reformy štátnej pomoci, ktoré umožnia národným podporným bankám a inštitúciám poskytovať preferenčné úvery na podporu udržateľnosti;

**Piatok 13. novembra 2020**

53. konštatuje, že verejné a súkromné investície môžu prispieť k udržateľnej obnove a odolnosti tam, kde sa financovanie zameriava na ekologické investície, ako sú elektrizačné sústavy, supersiete a inteligentné siete, železničné siete, energetická efektívnosť a projekty v oblasti obehového hospodárstva;

54. zdôrazňuje, že environmentálne a klimatické katastrofy predstavujú čoraz väčšie riziko pre finančnú stabilitu, a preto by obozretná regulácia a dohľad mali lepšie začleniť tieto dlhodobé riziká do svojich posúdení; domnieva sa, že boj proti zmene klímy a podpora udržateľnosti by sa mali v politikách ECB viac zohľadňovať pri plnom rešpektovaní jej mandátu a nezávislosti a bez toho, aby bola ohrozená jej úloha strážkyne finančnej a menovej stability; pripomína vyhlásenie prezidentky ECB, že banka podporuje rozvoj taxonómie ako spôsob uľahčenia začleňovania environmentálnych aspektov do portfólií centrálnych bánk; berie na vedomie ambície vyjadrené v nedávnej reakcii Eurosystému na verejné konzultácie Komisie o obnovenej stratégii udržateľného financovania a na revíziu smernice o zverejňovaní nefinančných informácií, v ktorej sa uvádza, že trhové sily môžu a mali by byť hlavnou hnacou silou presmerovania finančných tokov na udržateľné hospodárske činnosti; víta výzvy ECB a siete centrálnych bánk a regulačných orgánov pre ekologizáciu finančného systému, aby finančné regulačné orgány lepšie posudzovali finančné riziká súvisiace s udržateľnosťou;

55. nabáda ECB, aby pokročila vo svojej stratégii menovej politiky pri plnom rešpektovaní mandátu ECB, čo sa týka cenovej stability, zakotveného v ZFEÚ; konštatuje, že v kontexte preskúmania svojej stratégie menovej politiky ECB v súlade s Parížskou dohodou posúdi, či a ako môže v medziach svojho mandátu zohľadniť aspekty udržateľnosti, a najmä riziká súvisiace s environmentálnou udržateľnosťou, vo svojom rámci pre zábezpeku a pri ročnom stresovom testovaní, pričom zachová oddelenie úloh menovej politiky od úloh prudenciálneho dohľadu; okrem toho nabáda ECB, aby zverejnila úroveň zosúladenia menovej politiky s Parížskou dohodou a zároveň stanovila plán na budúce zosúlaďovanie, pričom na tieto opatrenia primerane využije taxonómiu EÚ; vyzýva ECB, aby preskúmala ďalšie spôsoby podpory EIB s cieľom zvýšiť jej finančnú kapacitu bez narušenia trhu;

56. navrhuje, aby ECB s ohľadom na klimatické záväzky EIB posúdila vyváženie svojho portfólia dlhopisov s vysokými emisiami uhlíka v kontexte programu nákupu cenných papierov podnikového sektora;

57. vyzýva európske orgány dohľadu (ESA), aby spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vypracovali každoročné záťažové testy v oblasti klímy pre finančné inštitúcie, nad ktorými vykonávajú dohľad, ako sa o tom v súčasnosti diskutuje najmä v rámci siete pre ekologizáciu finančného systému, s cieľom zistiť, kde v portfóliách príslušných finančných inštitúcií EÚ existujú finančné riziká spojené s klímou a aký je ich rozsah;

58. domnieva sa, že kľúčom k dosiahnutiu udržateľnej mestskej mobility je verejná doprava; zdôrazňuje, že treba zvýšiť podporu sietí a vozového parku verejnej dopravy na miestnej a regionálnej úrovni ako účinného nástroja transformácie a smerovania k nízkoemisnej mobilite a zároveň presadzovať prechod na iné druhy dopravy, najmä v metropolitných centrách, a prepojenosť vo vidieckych oblastiach v záujme podpory územnej súdržnosti; domnieva sa, že lepšie skĺbenie financovania mestskej dopravy s plánmi udržateľnej mestskej mobility má zásadný význam pre posilnenie transformácie mestskej mobility; vyzýva Komisiu na spoluprácu s členskými štátmi pri vypracúvaní plánov a politík udržateľnej mestskej mobility vrátane podpory účinných systémov verejnej dopravy a riešení aktívnej mobility, ako je chôdza a bicyklovanie, a propagácie prístupnosti a multimodálnosti rôznych druhov dopravy;

***Mobilizácia súkromných investícií pre udržateľnú obnovu***

59. podporuje obnovenú stratégiu udržateľného financovania; zdôrazňuje potrebu vyvíjajúcej sa environmentálnej značky EÚ pre finančné produkty, normy EÚ pre zelené dlhopisy a spoľahlivejších, porovnateľnejších a dostupnejších údajov o udržateľnosti získaných harmonizáciou ukazovateľov udržateľnosti; pripomína veľký význam zeleného financovania pre medzinárodnú úlohu EÚ a eura v nasledujúcom desaťročí; zdôrazňuje význam zjednodušených noriem výkazníctva pre MSP, ktoré im umožnia plnohodnotnú účasť na kapitálových trhoch;

60. trvá na tom, že spoľahlivejšie, porovnateľnejšie a dostupnejšie údaje o udržateľnosti sú nevyhnutné na to, aby systém udržateľného financovania EÚ fungoval v praxi; víta myšlienku fóra na vysokej úrovni pre úniu kapitálových trhov vytvoriť jednotný európsky prístupový bod (ďalej „ESAP“) na zhromažďovanie informácií o spoločnostiach v EÚ

prepojením existujúcich vnútroštátnych registrov, registrov EÚ a databáz spoločností ako spôsob podpory spoločností, najmä v menších členských štátoch, s cieľom pritiahnuť investorov; zdôrazňuje, že spoločnosti by mali mať možnosť kontrolovať dostupnosť svojich údajov v rámci ESAP; vyzýva Komisiu, aby predložila legislatívny návrh európskeho jednotného prístupového bodu pre finančné a nefinančné informácie, pokiaľ ide o kótované a nekótované spoločnosti EÚ, a aby pri tom v relevantných prípadoch dodržiavala zásadu proporcionality; žiada Komisiu, aby zjednodušila požiadavky na transparentnosť v rámci smernice o zverejňovaní nefinančných informácií a zosúladila ich s požiadavkami podľa nariadenia o taxonómii a nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb; požaduje transparentné metodiky zhromažďovania a zverejňovania údajov; vyzýva Komisiu, aby zaviedla účinné monitorovanie údajov a podávanie správ o vykonávaní investičného plánu pre udržateľnú Európu a sprístupnila ich verejnosti s cieľom zaručiť úplnú transparentnosť výdavkov EÚ na zelenú transformáciu; domnieva sa, že značná časť dlhopisov EÚ, ktoré sa majú vydať v rámci plánu obnovy, je podľa návrhu Komisie založená na norme EÚ pre zelené dlhopisy;

61. oceňuje pokrok dosiahnutý na základe iniciatív obsiahnutých v akčnom pláne udržateľného financovania z roku 2018; požaduje prijatie delegovaných aktov stanovených v nariadení o taxonómii s prihliadnutím na súbor kritérií a ukazovateľov udržateľnosti; osobitne vyzýva na urýchlené vykonávanie zásady „nespôsobovať významnú škodu“, ako sa uvádza v nariadení o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb a v nariadení o taxonómii; zdôrazňuje význam ambicióznych požiadaviek na zverejňovanie informácií o všetkých finančných produktoch a subjektoch;

62. domnieva sa, že budúca obnovená stratégia EÚ pre udržateľné financovanie je významnou príležitosťou na urýchlenie transformácie na udržateľnejšie retailové investície; vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia potrebné na stimuláciu udržateľných retailových investícií;

63. berie na vedomie článok 26 ods. 2 nariadenia o taxonómii, v ktorom sa Komisia poveruje, aby do 31. decembra 2021 uverejnila správu, v ktorej opíše opatrenia, ktoré by boli potrebné na rozšírenie rozsahu pôsobnosti daného nariadenia nad rámec environmentálne udržateľných hospodárskych činností vrátane iných cieľov udržateľnosti, ako sú sociálne ciele;

64. podporuje výzvu expertnej skupiny na vysokej úrovni pre udržateľné financovanie, aby sa prijali nové opatrenia s cieľom podporiť zameranie na dlhodobé výsledky v prospech ľudí a planéty; vyzýva Komisiu, aby zanalyzovala a navrhla, ako možno do režimu a pravidiel správy a riadenia spoločností lepšie začleniť dlhodobú perspektívu; víta prípravu iniciatívy týkajúcej sa udržateľnej správy a riadenia spoločností;

65. vyzýva Komisiu, aby zvážila revíziu smernice o zverejňovaní nefinančných informácií, ktorá by mohla zahŕňať aj zverejňovanie vplyvu podnikových činností na environmentálnu a sociálnu udržateľnosť a udržateľnosť správy a riadenia;

66. trvá na tom, že pri mobilizácii financovania zelenej dohody sa verejné a súkromné investície musia podľa možnosti navzájom dopĺňať; zdôrazňuje, že investície súkromného sektora by sa nemali vytláčať, aby bolo možné maximalizovať financovanie investičného plánu pre udržateľnú Európu;

67. pripomína, že investície a úvery smerujúce do neudržateľných hospodárskych činností môžu viesť k uviaznutým aktívam alebo utopeným investíciám s účinkom zablokovania; poukazuje na to, že toto riziko je nutné dostatočne zahrnúť do úverových ratingov a prudenciálnych rámcov vrátane rámca Bazilej; vyzýva preto Komisiu, aby preskúmala, ako zlepšiť začlenenie rizík ohrozujúcich udržateľnosť a prudenciálneho zaobchádzania s dlhodobými investíciami a úvermi, a to aj do pravidiel EÚ pre bankovníctvo, čo ďalej podporí celkovú stabilitu finančného systému, a aby pokračovala v úsilí o presadzovanie spoľahlivosti, porovnateľnosti a transparentnosti faktorov udržateľnosti v úverových ratingoch; domnieva sa, že otázka týkajúca sa faktorov udržateľnosti by sa mohla riešiť v rámci nadchádzajúcich preskúmaní nariadenia o ratingových agentúrach, nariadenia/smernice o kapitálových požiadavkách a rámcov solventnosti;

68. pripomína, že udržateľné investície nemusia mať nevyhnutne nižší rizikový profil než iné typy investícií;

69. je presvedčený, že by sa MSP v Únii mal uľahčiť prístup k verejnému a súkromnému financovaniu v rámci investičného plánu pre udržateľnú Európu; zdôrazňuje, že treba vyvinúť ďalšie úsilie na informovanie MSP o nových možnostiach financovania v rámci investičného plánu pre udržateľnú Európu;

***Podpora udržateľných verejných investícií v čase krízy***

70. požaduje vytvorenie nástroja pre udržateľné investície na dosiahnutie cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode, zdôrazňuje však, že bez ohľadu na zvolený model financovania by vyššia úroveň verejných investícií mala prispieť k udržateľnosti verejných financií v EÚ; domnieva sa, že pri prípadnej revízii rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ by sa mali zohľadniť odporúčania nezávislej Európskej fiškálnej rady a podnecovať členské štáty, aby zosúladili svoje hospodárstva a verejné výdavky s cieľmi Európskej zelenej dohody; podporuje záväzok Komisie preskúmať ďalšie podporné rámce, ako sú normy pre zelené dlhopisy, a nabáda Komisiu, aby zmapovala najlepšie postupy v oblasti zeleného rozpočtovania;

71. žiada, aby sa verejná podpora pre odvetvie dopravy, najmä letecké spoločnosti, odvetvie cestovného ruchu a automobilový priemysel využívala udržateľným a efektívnym spôsobom; požaduje, aby prechodné činnosti vymedzené v nariadení o taxonómii boli oprávnené na získanie finančných prostriedkov v rámci investičného plánu pre udržateľnú Európu, a žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala prístupu k financovaniu a iným formám podpory pre mikropodniky a MSP;

72. vyzýva na začlenenie udržateľného verejného obstarávania a zadávania zákaziek a na zvýšenú európsku koordináciu v tomto smere;

73. víta skutočnosť, že plány obnovy a odolnosti budú vychádzať zo spoločných priorít EÚ; v tejto súvislosti vyzdvihuje Európsku zelenú dohodu a európsky pilier sociálnych práv, ako aj digitálnu agendu a strategický cieľ dosiahnuť európsku zvrchovanosť v strategických odvetviach s udržateľnou priemyselnou základňou; pripomína potrebu investícií do zelenej obnovy a nutnosť zvýšiť konvergenciu medzi členskými štátmi pri vykonávaní investičného plánu pre udržateľnú Európu, čo by mohlo prispieť k urýchleniu obnovy hospodárstva; požaduje začlenenie priorít do oblastí, ako sú zamestnanosť, zručnosti, vzdelávanie, digitálne podnikanie, výskum a inovácie a zdravie, ale aj do oblastí súvisiacich s podnikaním a neziskovým sektorom vrátane verejnej správy a finančného sektora; vyzýva Komisiu, aby verejným orgánom poskytla technickú pomoc pri vypracúvaní plánov transformácie s cieľom zabrániť uviaznutým aktívam; žiada Komisiu, aby monitorovala vykonávanie plánov podpory obnovy a odolnosti a zabezpečila, že vážne porušenia budú mať za následok vrátenie vyplatených prostriedkov; zdôrazňuje, že je dôležité, aby členské štáty, ktoré plány vydávajú, dodržiavali zásady právneho štátu a naše demokratické hodnoty;

74. trvá na tom, aby zásada „neškodiť“ obsiahnutá v Európskej zelenej dohode platila pre všetky plány obnovy;

75. vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím Európskej rady odstrániť Nástroj na podporu platobnej schopnosti z programu NGEU; považuje ho za dôležitý nástroj na zabezpečenie rovnakých podmienok na jednotnom trhu;

76. vyzýva spoločnosti, ktoré využívajú verejnú podporu, aby sa zaviazali k verejnému podávaniu správ podľa jednotlivých krajín a súčasne rešpektovali možnosť dočasných výnimiek stanovených na ochranu citlivých obchodných informácií; žiada tieto spoločnosti, aby tiež zabezpečili spravodlivú hospodársku súťaž, obmedzili rozdiel v odmeňovaní žien a mužov, dodržiavali svoje povinnosti v oblasti nefinančného výkazníctva, zaručovali pracovné miesta, zverejňovali každé zvýhodnené zaobchádzanie, ktoré im bolo poskytnuté, a dôsledne sa zdržiavali uplatňovania stratégií spočívajúcich vo vyhýbaní sa daňovým povinnostiam prostredníctvom dcérskych spoločností bez významnej hospodárskej činnosti v jurisdikciách, ktoré nespolupracujú na daňové účely; trvá na tom, že tieto spoločnosti by mali riadne prispievať k úsiliu o obnovu, a to platením spravodlivého podielu daní; v tejto súvislosti sa usiluje o novú sociálnu zmluvu pre podniky, ktorá zosúladí ciele spočívajúce v dosiahnutí zisku s ohľadmi na ľudí a planétu;

77. vyzýva Komisiu, aby podľa potreby zrevidovala pravidlá štátnej pomoci vrátane dočasného rámca zavedeného v reakcii na pandémiu COVID-19 s cieľom získať väčšiu verejnú podporu pre Európsku zelenú dohodu a zabezpečiť, že podpora štátnej pomoci bude podmienená splnením klimatických a environmentálnych cieľov Únie; konštatuje, že každá revízia pravidiel štátnej pomoci by sa mala starostlivo navrhnúť tak, aby sa predišlo narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu a aby sa zabezpečila jej integrita a rovnaké podmienky pri akejkoľvek budúcej revízii;

78. vyzýva Komisiu, aby pri schvaľovaní žiadosti členského štátu o štátnu pomoc v súlade s článkom 108 ZFEÚ zahrnula do svojho rozhodnutia ustanovenia, ktoré budú od príjemcov v odvetviach s vysokými emisiami uhlíka vyžadovať, aby prijali klimatické ciele a plány zelenej transformácie a preukázali súlad svojho obchodného modelu a činností s cieľmi stanovenými v kapitole 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999;

79. víta plánovanú revíziu smernice o zdaňovaní energie na rok 2021 a vyzýva Komisiu, aby predložila legislatívne návrhy s cieľom zosúladiť sadzby DPH s environmentálnymi aspektmi, zaviesť poplatky za jednorazové plasty a zvýšiť príslušné minimálne spotrebné dane, ktoré stratili svoj účinok v dôsledku inflácie; má za cieľ spojiť tieto reformy s úsilím o zachovanie kúpnej sily osôb s najnižšími príjmami v Európskej únii;

80. pripomína narastajúce investičné potreby v súvislosti so zelenou transformáciou a skutočnosť, že daňové úniky právnických osôb a vyhýbanie sa daňovým povinnostiam spôsobujú potenciálne straty zdrojov pre rozpočty členských štátov a EÚ vyčíslené v rozmedzí od 50 – 70 miliárd EUR do 160 – 190 miliárd EUR, ktoré by sa mohli použiť na investície v rámci investičného plánu pre udržateľnú Európu; vyzýva členské štáty, aby mobilizovali zdroje na financovanie udržateľnej a spravodlivej transformácie vykonávaním akejkoľvek potenciálnej inkluzívnej rámcovej dohody OECD vrátane piliera 2 v jej rámci; vyzýva na intenzívnejší boj proti daňovým podvodom, daňovým únikom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a agresívnemu daňovému plánovaniu; žiada koordináciu na úrovni EÚ s cieľom odhaľovať a vyšetrovať agresívne daňové plánovanie zo strany jednotlivcov a podnikov a predchádzať mu; požaduje ambicióznu stratégiu zdaňovania podnikov pre 21. storočie; vyzýva Radu, aby aktualizovala kritériá pre vymedzenie škodlivých daňových režimov v kódexe správania pri zdaňovaní podnikov, a opakuje svoju pozíciu z 26. marca 2019, čo sa týka členských štátov, ktoré uľahčujú agresívne daňové plánovanie; nabáda Komisiu, aby stanovila kritériá na posudzovanie daňových postupov členských štátov; v súvislosti s daňovými záležitosťami pripomína Komisii článok 116 ZFEÚ a nabáda ju, aby toto ustanovenie využila na zabránenie narušaniu hospodárskej súťaže na jednotnom trhu;

81. želá si zabezpečenie toho, aby všetci rovnocenne prispeli k obnove po pandémii COVID-19 a k prechodu na konkurencieschopné a udržateľné hospodárstvo, a to so zreteľom na rozdielne kapacity členských štátov; domnieva sa, že ako zdôraznila prezidentka ECB Christine Lagarde 7. júla 2020, pandémiou COVID-19 sú často najviac postihnuté zraniteľné osoby, zatiaľ čo ceny aktív zatiaľ počas krízy stúpali; nabáda členské štáty a Komisiu, aby zvážili nové zdroje na financovanie hospodárskej obnovy, ktoré by túto skutočnosť zohľadňovali;

82. zdôrazňuje, že zvýšené financovanie zelenej dohody bude vyžadovať značnú mieru rozpočtovej disciplíny a kontroly v záujme predchádzania podvodom a zneužívaniu prostriedkov; konštatuje, že Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) nemá kapacitu na to, aby finančným podvodom bránil sám; vyzýva preto všetky členské štáty, aby sa pripojili k Európskej prokuratúre;

83. domnieva sa, že návrhy uvedené v tejto správe môžu spolu priniesť 660 miliárd EUR ročne, ktoré sú potrebné na víťazstvo v boji o klímu a pracovné miesta;

o

o o

84. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.